LIETUVOS PROFESINIŲ SĄJUNGŲ KONFEDERACIJA

J. Jasinskio 9, LT- 01112, Vilnius
tel. +370 646 67621, el. p. info@lpsk.lt, www.lpsk.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 195752790

Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui Mindaugui Sinkevičiui 2026-09-01 Nr. 80
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministrei Ingai Ruginienei

DĖL UŽSIENIEČIŲ ĮDARBINIMO KVOTOS DIDINIMO

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija (LPSK) nepritaria siūlymui dar šiais metais didinti nustatytą užsieniečių įdarbinimo kvotą.
Vien tai, kad nustatyta kvota yra išnaudojama, savaime neįrodo, jog Lietuvoje nebėra darbuotojų. Tai, mūsų požiūriu, pirmiausia rodo didelį darbdavių poreikį įdarbinti trečiųjų šalių piliečius. Todėl kvotos išnaudojimas neturėtų automatiškai tapti pagrindu ją didinti.
Normaliai veikiančioje darbo rinkoje darbuotojų trūkumas turėtų skatinti darbdavius didinti darbo užmokestį, gerinti darbo sąlygas, investuoti į darbuotojų mokymą, technologijas ir darbo našumą. Todėl valstybės politika neturėtų sudaryti prielaidų šiuos procesus pakeisti vis didesniu pigesnės darbo jėgos importu.
Kad Lietuvos darbo rinkoje galima konkuruoti dėl darbuotojų ir jų pritraukti iš kitų Europos Sąjungos (ES) valstybių, rodo ir migracijos duomenys. 2025 m. Lietuvoje pradėjo dirbti apie 12 tūkst. ES piliečių – 25,3 proc. daugiau nei metais anksčiau. Užimtumo tarnyba tarp tokio augimo priežasčių nurodo ir geresnes darbo sąlygas bei darbo užmokestį.
Tai rodo, kad sektoriai, pasirengę pasiūlyti konkurencingas darbo sąlygas ir atlyginimą, darbuotojų gali pritraukti ir iš bendros ES darbo rinkos, kuriai užsieniečių įdarbinimo kvotos netaikomos.
Ypatingą susirūpinimą kelia transporto sektoriaus priklausomybė nuo trečiųjų šalių darbo jėgos. Apie pusė Lietuvoje dirbančių trečiųjų šalių piliečių dirba būtent transporto sektoriuje. Todėl turime vertinti ne tik tai, kiek papildomų darbuotojų šiam sektoriui reikia, bet ir ar verslo modelis, kurio plėtra nuolat priklauso nuo naujų darbo jėgos srautų iš trečiųjų šalių, yra ilgalaikėje perspektyvoje tvarus.
Pažymėtina, kad strategiškai svarbaus transporto sektoriaus konkurencingumas negali būti grindžiamas prielaida, kad valstybė nuolat užtikrins vis didesnį darbuotojų iš trečiųjų šalių srautą. Valstybės politika turėtų skatinti sektorių investuoti į našumą, technologijas ir geresnes darbo sąlygas, o ne sudaryti sąlygas konkurencingumą grįsti nuolat didėjančia pigesnės darbo jėgos pasiūla.
Svarbu ir tai, kad kvotos išnaudojimas neužkerta kelio įdarbinti darbuotoją iš trečiosios šalies, jeigu jo iš tiesų objektyviai reikia: galiojantis teisinis reguliavimas numato galimybę tai padaryti, kai darbdavys pasirengęs mokėti nustatytą didesnį darbo užmokestį.
Todėl kvotos didinimas neturėtų būti vertinamas kaip savaiminis atsakas į darbdavių deklaruojamą darbuotojų trūkumą. Pirmenybė turėtų būti teikiama sprendimams, kurie skatina darbdavius konkuruoti dėl darbuotojų darbo užmokesčiu, darbo sąlygomis ir investicijomis į darbo našumą, o darbuotojų iš trečiųjų šalių pritraukimas turėtų būti taikomas tais atvejais, kai objektyvaus poreikio neįmanoma patenkinti kitomis priemonėmis.
LPSK taip pat atkreipia dėmesį, kad sektoriams, galintiems pagrįsti objektyvų papildomos darbo jėgos poreikį, jau yra numatyta galimybė spręsti papildomos kvotos klausimą per šakos kolektyvinę sutartį ir bendrus socialinių partnerių susitarimus. Būtent tokį kelią laikome tinkamesniu ir atsakingesniu – jis leistų įvertinti darbuotojų, darbdavių bei valstybės interesus.
LPSK laikosi pozicijos, kad migracija turi papildyti Lietuvos darbo rinką ten, kur darbuotojų objektyviai trūksta, tačiau valstybė neturėtų kvotomis palaikyti verslo modelio, kuris be nuolatinio pigesnės darbo jėgos srauto iš trečiųjų šalių tampa netvarus ir gali kelti iššūkių Lietuvos ekonominiam bei nacionaliniam saugumui.

Atsižvelgdami į tai, prašome nepritarti užsieniečių įdarbinimo kvotos didinimui šiais metais. Darbuotojų trūkumo problemos turėtų būti sprendžiamos pirmiausia didinant darbo vietų patrauklumą, gerinant darbo sąlygas, keliant darbo našumą ir investuojant į darbuotojus bei technologijas.
Tais atvejais, kai konkrečiame sektoriuje objektyviai trūksta darbuotojų, papildomos darbo jėgos iš trečiųjų šalių poreikis turėtų būti vertinamas per socialinio dialogo mechanizmus, įskaitant šakos kolektyvines sutartis ir bendrus socialinių partnerių siūlymus.
LPSK pasirengusi dalyvauti ieškant subalansuotų sprendimų, kurie padėtų užtikrinti Lietuvos ekonomikos konkurencingumą, darbuotojų teises ir orias darbo sąlygas, kartu atsižvelgiant į ilgalaikius Lietuvos ekonominio ir nacionalinio saugumo interesus.

Pagarbiai
LPSK l. e. pirmininkės pareigas Dalia Jakutavičė